

Satakuntalaisen vapaaehtoistyön tulevaisuuden näkymät

Vapaaehtoistyö murroksessa; arvot ja tulevaisuus

Jaana Tuomela

13.11.2018

Satakunnan yhteisökeskus www.yhteisokeskus.fi
#yhteisokeskus #järjestöt #JYTRY

Käsitteen määrittelyä

- Vapaaehtoistyö on **palkatonta ja kaikille avointa toimintaa, jota tehdään omasta vapaasta tahdosta ja joka hyödyttää perheen ja ystäväpiirin ulkopuolella olevaa kolmatta osapuolta** (Euroopan parlamentin mietintö 2008)
- Vapaaehtoistyö on **palkatonta ja vastikkeetonta yksittäisten ihmisten tai yhteisöjen hyväksi tehtävää työtä, jolla ei tule korvata työsuhteessa tai ammatinharjoittajana olevan henkilön työtä** (Oikeusministeriö 2018)

Tilastotietoa

- Satakunta ja Varsinais-Suomi:

- vapaaehtoistyötä tehtiin **16,43 h neljän viikon aikana**
(keskiarvo valtakunnallisesti 15,36 h)

- vapaaehtoistyötehtävät olivat eniten **auttamista (39 %), talkootyötä (34 %) ja ystävätoimintaa (32 %)**
(valtakunnallisesti auttamista 41 %, talkootyötä 24 % ja ystävätoimintaa 17 %)

- vapaaehtoistyö oli **62 % säännöllistä** (valtakunnallisesti 52 %)

- vapaaehtoistyö oli **55 % lyhytkestoista** (valtakunnallisesti 35 %)

- vapaaehtoistyöstä **87 % tapahtui kasvotusten, 0 % pelkästään netissä**
(valtakunnallisesti 76 % kasvotusten, 5 % netissä)

- vapaaehtoistyö oli **56 % järjestön/yhteisön organisoimaa**
(valtakunnallisesti 57 %)

(Juho Rahkonen 4/2018: Vapaaehtoistyön tekeminen Suomessa)

Lyhyt koonti Satakunnan järjestöistä

- Satakunnassa yhteensä 4 458 rekisteröitynyttä yhdistystä (PRH 8.11.2017)
 - eniten kulttuurialan yhdistyksiä (mm. kylä- ja kotiseutuyhdistykset) ja urheilu- ja liikuntayhdistyksiä
 - vähiten uskontoon ja maailmankatsomukseen liittyviä yhdistyksiä
 - sosiaali- ja terveysalan yhdistyksiä noin 220
- Monilla järjestöillä pitkä historia (mm. valtakunnallisista järjestöistä SPR 1877, Suomen Mielenterveysseura 1897, Martat 1899, MLL 1920, Suomen Syöpäyhdistys 1936, Invalidiliitto 1938)

Satakunnan Valikko- verkostot 1

- Valikkoverkostot osa Kansalaisareena ry:n toimintaa
 - mahdollistavat vapaaehtoistyötä organisoivien tahojen keskinäisen yhteistyön ja vertaistuen
 - parantavat vapaaehtoistyön laatua, saavutettavuutta ja näkyvyyttä
 - toimivat alustana vapaaehtoistyön maakunnalliselle/paikalliselle kehittämiselle
 - vastaavat muihin maakunnallisiin/paikallisiin vapaaehtoistyön tarpeisiin

www.yhteisokeskus.fi/vapaaehtoistoiminta

www.kansalaisareena.fi/tietoa-meista/valikkoverkosto

Satakunnan Valikko- verkostot 2

Huittisten Valikkoverkosto

Huittisten ev.lut. seurakunta
Huittisten kaupunki/Perusturvakeskus
SPR Huittisten osasto

Porin Valikkoverkosto

Avustajakeskus LSLY ry
FinFami Satakunta ry
MLL Satakunnan piiri ry
Porin ev.lut. seurakunta/
Mummun Kamari
Porin kaupunki/
Vapaaehtoistoiminnan keskus LIISA
Porin Sininauha ry
Satakunnan Omaishoitajat ry
Satakunnan Syöpäyhdistys ry
Satakunnan Vanhustuki ry
SPR Porin osasto

Kankaanpään Valikkoverkosto

Kankaanpään ev.lut. seurakunta
Kankaanpään Seudun Vammaisjärjestöt Kaseva ry

Rauman Valikkoverkosto

Avustajakeskus LSLY ry
Rauman ev.lut. seurakunta
Rauman Invalidit ry
Rauman kaupunki/Nortamon Perhekeskus
Rauman kaupunki/Palvelutori
Rauman Kriisikeskus Ankkurpaikk'
Rauman Mielenterveysyhdistys Friski Tuult ry
Rauman Seudun Katulähetys ry
Rauman seudun Rikosuhripäivystys
Rauman Seudun Työnhakijat ry
SPR Rauman osasto
Suomen Merimieskirkko ry/Rauman toimipiste

Toiminta- ympäristö muutoksessa 1

- Maakunta- ja sote-uudistus muuttaa toimintaympäristöä
 - kunnat vastaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä yhteistyössä maakunnan ja kuntayhtymien kanssa
 - järjestöjen rooli hyvinvoinnin edistämisessä sekä eri yhteiskuntatoimijoiden (järjestöt – maakunta – kunnat) välisen yhteistyön merkitys korostuvat
 - järjestöjen on tarpeen keskittyä oman toimintansa kehittämiseen
 - hyvinvointia edistävän, yleishyödyllisen järjestötoiminnan avustuskäytännöt on ratkaistava
 - maakunnan ja kuntien on tarpeen nimetä vastuuhenkilöt järjestöyhteistyöhön ja hyvinvoinnin edistämiseen

(Selvityshenkilön raportti. Järjestöjen rooli maakunta- ja sote-uudistuksessa 7/2018)

Toiminta- ympäristö muutoksessa 2

- uudet kansalaisosallistumisen muodot vaativat uudistumiskykyä
- järjestöjen rooli kansalaistoiminnan ja vapaaehtoistyön organisoijana on säilytettävä palveluntuottaja-roolin rinnalla
- yhteiskunnalliset vaikutukset ja järjestötoiminnan vaikuttavuus on kyettävä osoittamaan
- sponsorointiyhteistyö ja yritys vapaaehtoistoiminta yleistyvät
- vapaaehtoisten ja sähköisten toimintamuotojen tarve lisääntyvät
- verottajan käytännöt voivat vähentää talkootyötä

(Järjestöjen toimintaedellytykset - Järjestöbarometri 2018; Kohti autonomista ja elinvoimaista kansalaisyhteiskuntaa. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan toimintasuunnitelma 2017 – 2021)

Toiminta- ympäristö muutoksessa 3

- Vapaaehtoistyö on tarpeen päivittää vastaamaan nykypäivän ja muuttuvan toimintaympäristön mahdollisuuksiin/haasteisiin
 - perusedellytyksenä on huolellisesti suunniteltu ja laadukkaasti johdettu vapaaehtoistyö
 - kannattaa panostaa sekä pitkäkestoiseen että pop up – vapaaehtoistyöhön
 - kiinnostavaan ja mielekkääseen vapaaehtoistyöhön on halukkaita
 - koulutus, motivointi ja palkitsemisjärjestelmät ovat tärkeitä
 - vapaaehtoistyön organisoinnissa viestinnän ja markkinoinnin merkitys korostuvat
 - vapaaehtoistyön organisointiin on varattava resursseja (aikaa, henkilöstöä, rahaa...)

(Aaro Harju 6/2018: Vapaaehtoistoiminnan lisääntyvät haasteet – artikkeli Kansalaisyhteiskunnan verkkolehdessä)

Vapaaehtoistyön kehittämisen prosessi 1

MITEN VAHVUUKSIA VOIDAAN HYÖDYNTÄÄ?

olemassa olevat verkostot
verkostojen sisäinen ja verkostojen välinen yhteistyö
eri areenoiden vapaaehtoistyömahdollisuudet

Vapaaehtoistoiminnan Info

MITEN HEIKKOUEDET MUUTETAAN VAHVUUKSIKSI?

verkostojen ja yhteistyön kapea-alaisuus (eri alat + alueet)
viestintä/markkinointi/vapaaehtoistyön ”myynti”
vapaaehtoistyömahdollisuuksien – vapaaehtoisten kohtauttaminen
koulutusten runsaus ja päällekkäisyys

MITEN TULEVAISUUDEN MAHDOLLISUUKSIA VOIDAAN HYÖDYNTÄÄ?

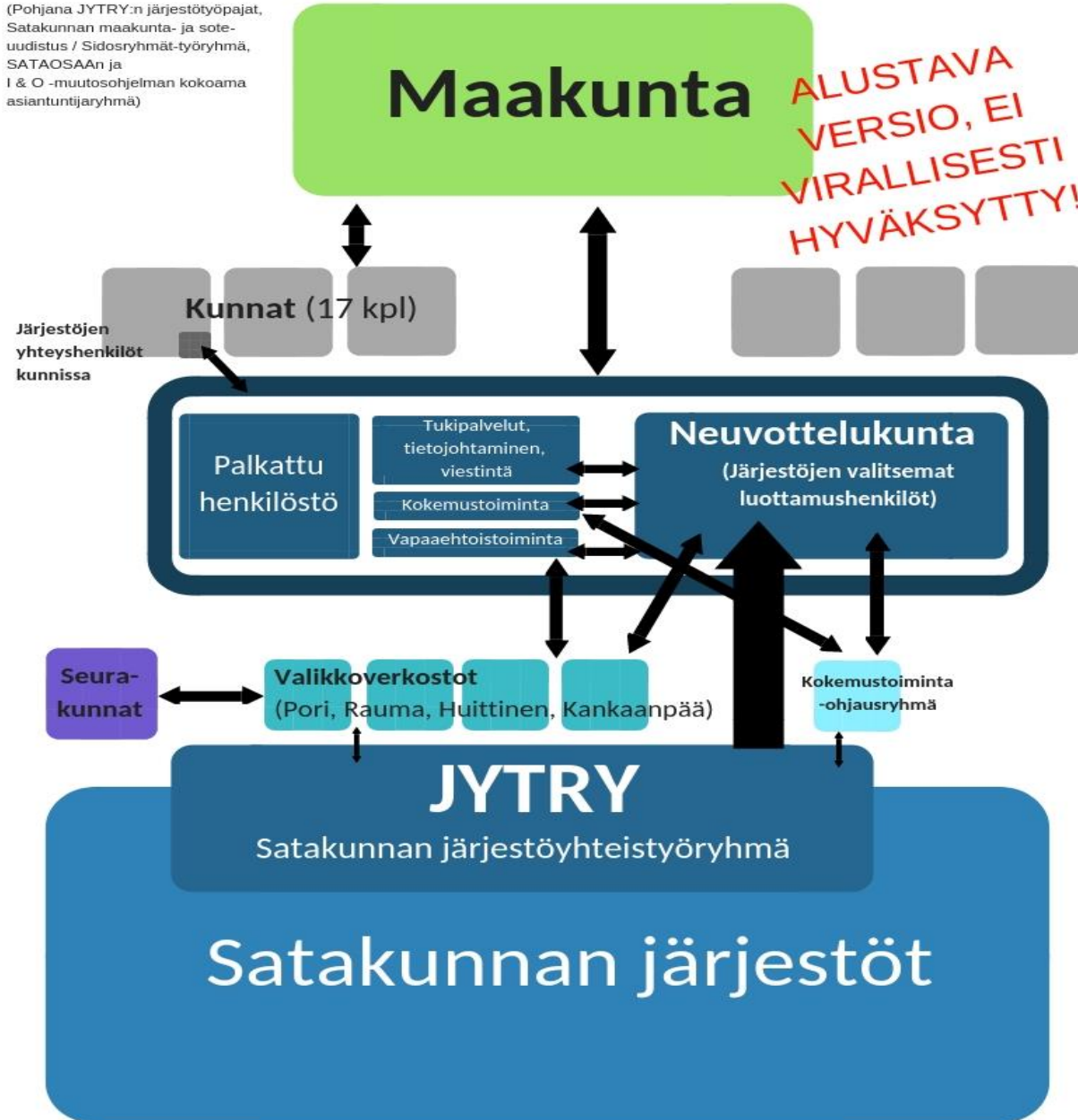
uudet mielekkäät vapaaehtoistyötehtävät
vapaaehtoistyö saavutettavampaa
koordinointi/”yhden luukun periaate”
viestintä

MITEN UHAT VOIDAAN VÄLTTÄÄ?

puute vapaaehtoisista
potentiaalisten vapaaehtoisten tavoittamattomuus

JÄRJESTÖ-MAAKUNTA/KUNTA-YHTEISTYÖRAKENNE YLEISHYÖDYLLISEEN JÄRJESTÖTOIMINTAAN

(Pohjana JYTRY:n järjestötyöpajat, Satakunnan maakunta- ja sote-uudistus / Sidosryhmät-työryhmä, SATAOSAA:n ja I & O -muutosohjelman kokoama asiantuntijaryhmä)

Vapaaehtois-
työn
kehittämisen
prosessi 2

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

Jaana Tuomela
jaana.tuomela@yhteisokeskus.fi

Satakunnan yhteisökeskus
www.yhteisokeskus.fi

Facebook: Satakunnan yhteisökeskus

Instagram: @satakunnanyhteisokeskus

Twitter: @yhteisokeskus

Satakunnan yhteisökeskus www.yhteisokeskus.fi

#yhteisokeskus #järjestöt #JYTRY